

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/235073,Uczcilismy-31-rocznice-smierci-gen-broni-Stanislawa-Maczka.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/235073,Uczcilismy-31-rocznice-smierci-gen-broni-Stanislawa-Maczka.html)

26.02.2026, 17:54

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uczciliśmy 31. rocznicę śmierci gen. broni Stanisława Maczka

15 grudnia 2025 roku, pod pomnikiem gen. broni Stanisława Maczka na placu jego imienia w Gdańsku, upamiętniliśmy 31. rocznicę śmierci legendarnego dowódcy 1. Polskiej Dywizji Pancernej. W uroczystości wziął udział dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

15.12.2025

[gen. Stanisław Maczek Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności](#)

Podczas obchodów odtworzono archiwalne wypowiedzi gen. Stanisława Maczka, a także wykonano pieśń „Pancerni Chłopcy” oraz marsz „Generał Maczek”. Kulminacyjnym punktem ceremonii było złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod pomnikiem generała.

- Generał Maczek i jego żołnierze bili się i umierali za wolność Polski. To jest przykład najwyższego poświęcenia. Przez kilka lat szli do Polski daleką drogą. Wielu z nich nigdy nie dotarło. A tych, którzy wrócili do Ojczyzny poddanej rządowi komunistycznym, czekały represje. Tylko dlatego, że pozostawali wierni złożonej przysiędze

- powiedział do zebranych dr hab. Karol Polejowski.

Pamięć o gen. Stanisławie Maczku jest w Gdańsku szczególnie pielęgnowana od 2004 roku, kiedy na Strzyży odsłonięto pomnik poświęcony generałowi oraz nadano jego imię placowi u zbiegu ulic Chopina i Wojska Polskiego.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele władz miasta, Wojska Polskiego, instytucji upowszechniających historię Polski i stowarzyszeń pielęgnujących pamięć o 1. Dywizji Pancernej. Obecne były również delegacje szkół z pocztami sztandarowymi, harcerze, wojskowa asysta honorowa oraz rodziny żołnierzy 1. Polskiej Dywizji Pancernej.

W uroczystości uczestniczył także dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku dr Marek Szymaniak.

Wydarzenie zostało współorganizowane przez Stowarzyszenie Rodzin 1. Polskiej Dywizji Pancernej, Szkołę Podstawową nr 38 im. gen. Stanisława Maczka w Gdańsku, Szkołę Podstawową nr 59 im. 1. Dywizji Pancernej gen. Stanisława Maczka w Gdańsku oraz Miasto Gdańsk.

Stanisław Maczek (1892-1994)

Generał dywizji Polskich Sił Zbrojnych, dowódca 10 Brygady Kawalerii, pierwszej jednostki pancерnej WP.

Podczas studiów na Uniwersytecie Lwowskim aktywnie działał w Związku Strzeleckim. Po wybuchu I wojny światowej został wcielony do armii austro-węgierskiej i walczył na froncie

włoskim.

W listopadzie 1918 roku zgłosił się do służby w odrodzonym Wojsku Polskim. Został mianowany dowódcą batalionu, który wziął udział w wojnie polsko-ukraińskiej a następnie polsko-bolszewickiej.

Po zakończeniu działań bojowych zdecydował się na służbę zawodową w WP. W ramach kursów i szkoleń podnosił swe kwalifikacje oficera sztabowego, pracował w komórkach wywiadowczych Sztabu Generalnego. W późniejszych latach dowodził jednostkami w sile pułku i dywizji.

W 1938 roku objął dowództwo 10 Brygady Kawalerii, pierwszej jednostki pancernej WP. Na jej czele wziął udział w II wojnie światowej. Dowodzeni przez niego żołnierze w bitwach na terenie Małopolski i Galicji skutecznie stawiali czoła niemieckim oddziałom pancernym. Po agresji ZSRS na Polskę zdecydował się na przekroczenie granicy z Węgrami. Szybko przedostał się do Francji, gdzie powierzono mu formowanie i dowodzenie jednostką pancerną. Po ataku hitlerowskich Niemiec na Francję walczył z nią na terenie Szampanii, a po kapitulacji Francji ewakuował się przez Afrykę do Wielkiej Brytanii.

Powierzono mu dowództwo 2 Brygady Strzelców, którą w krótkim czasie przekształcił w 1 Dywizję Pancerną. Jednostka została użyta bojowo wkrótce po lądowaniu w Normandii. Szlak bojowy 1 DP rozpoczął się od bitwy pod Falaise, gdzie polska jednostka w znacznym stopniu przyczyniła się do zniszczenia okrążonych sił niemieckich. Po zakończeniu bitwy polskie oddziały podjęły pościg za wycofującym się wrogiem, w trakcie którego wyzwoliły miasta Belgii i Holandii - Gandawę, Passchendale i Ypres. Dzięki znakomicie przeprowadzonemu natarciu 1 Dywizji Pancernej udało się ocalić od zniszczenia Bredę. 1 DP zakończyła swój szlak bojowy w Wilhelmshaven, gdzie Stanisław Maczek przyjął kapitulację załogi twierdzy.

Stanisław Maczek po zakończeniu działań wojennych pozostał na emigracji w Wielkiej Brytanii. Aby zdobyć środki na życie pracował fizycznie. W 1946 roku komunistyczny rząd polski odebrał mu obywatelstwo polskie. Nie zapomnieli o nim Holendrzy, którzy przyznali mu honorowe obywatelstwo tego kraju oraz upamiętnili go w wielu miejscach. Polskie obywatelstwo zostało mu przywrócone oficjalnie dopiero w 1989 roku.

Zmarł w wieku 102 lat w Edynburgu. Został pochowany na cmentarzu żołnierzy polskich w Bredzie.

Polecamy:

- [Artykuły na temat generała Stanisława Maczka na portalu przystanekhistoria.pl](#)
 - [Broszura: Generał broni Stanisław Maczek \(1892-1994\)](#)
 - [Wystawa: Stanisław Maczek](#)
 - [Spot edukacyjny: Generał Stanisław Maczek – bohater bez granic](#)
 - [Publikacja: Pancerny i odwaga. Szlak 1 Dywizji Pancernej gen. Stanisława Maczka](#)
 - [Komiks: Wojenna odyseja Antka Srebrnego 1939-1945. Zeszyt 7. Kierunek Wilhelmshaven 1945 r.](#)
- [Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Gdańsk

Gdańsk

Stanisław Maczek, Szlaki Nadziei Odyseja Wolności

Uroczystości